

Bryssel 13.6.2018
COM(2018) 472 final

ANNEXES 1 to 8

LIITTEET

asiakirjaan

Ehdotus

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus

sisäisen turvallisuuden rahaston perustamisesta

{SWD(2018) 347 final} - {SWD(2018) 348 final} - {SEC(2018) 315 final}

LIITE I

Ohjelmien rahoituksen kohdentamisen perusteet yhteistyöhön perustuvassa hallinnoinnissa

Asetuksen 10 artiklassa tarkoitetut varat kohdennetaan jäsenvaltioiden ohjelmiin seuraavasti:

- (1) jokainen jäsenvaltio saa ohjelmakauden alussa kertaluonteisen kiinteän 5 000 000 euron rahoituksen, jotta voidaan varmistaa kriittinen massa kunkin ohjelman osalta ja kattaa tarpeet, jotka eivät käy suoraan ilmi jäljempänä esitettyjen kriteerien perusteella;
- (2) jäljellä olevat varat jaetaan seuraavien kriteerien mukaisesti:
 - (a) 45 prosenttia käänteisessä suhteessa niiden bruttokansantuotteeseen (yksikkönä ostovoimastandardi asukasta kohti)
 - (b) 40 prosenttia suhteessa väestömäärään
 - (c) 15 prosenttia suhteessa pinta-alaan.

Alustavat määrärahat perustuvat viimeisimpiin komission (Eurostatin) tuottamiin vuotuisiin tilastotietoihin, jotka kattavat edeltävän kalenterivuoden. Vertailuluvut väliarviointeja varten ovat viimeisimmät komission (Eurostatin) tuottamat vuotuiset tilastotiedot, jotka kattavat edeltävän kalenterivuoden ja jotka ovat saatavilla vuonna 2024 tehtävän väliarvioinnin aikaan.

LIITE II

Täytäntöönpanotoimenpiteet

Rahasto edistää 3 artiklan 2 kohdan a alakohdassa esitetyn erityistavoitteen saavuttamista keskittymällä seuraaviin täytäntöönpanotoimenpiteisiin:

- (a) turvallisuutta koskevan unionin säännösten yhdenmukaisen soveltamisen varmistaminen tukemalla tiedonvaihtoa muun muassa Prüm-puitteiden, EU:n matkustajarekisteridirektiivin ja SIS II -tietojärjestelmän avulla, myös panemalla täytäntöön suositukset, jotka on laadittu laadunvalvonta- ja arviointimekanismien, kuten Schengenin arviointimekanismin ja muiden laadunvalvonta- ja arviointimekanismien perusteella;
- (b) turvallisuuden kannalta merkityksellisten unionin tietojärjestelmien perustaminen, mukauttaminen ja ylläpito, niiden yhteentoimivuus mukaan lukien, sekä asianmukaisten välineiden kehittäminen havaittujen puutteiden korjaamiseksi;
- (c) turvallisuuden kannalta merkityksellisten unionin tiedonvaihtovälineiden, järjestelmien ja tietokantojen aktiivisen käytön lisääminen varmistamalla, että niihin tallennetaan korkealaatuista tietoa;
- (d) asiaa koskevien kansallisten toimenpiteiden tukeminen, jos se on tarpeen 3 artiklan 2 kohdan a alakohdassa esitettyjen erityistavoitteiden toteuttamiseksi.

Rahasto edistää 3 artiklan 2 kohdan b alakohdassa esitetyn erityistavoitteen saavuttamista keskittymällä seuraaviin täytäntöönpanotoimenpiteisiin:

- (a) jäsenvaltioiden yhteisten ja tarvittaessa myös muiden toimijoiden kanssa toteutettavien lainvalvontaoperaatioiden lisääminen, jotta voidaan erityisesti helpottaa ja parantaa yhteisten tutkintaryhmien, yhteispartioinnin, välittömän takaa-ajon, peitetoimina suoritettavan tarkkailun ja muiden operatiivisen yhteistyön mekanismien käyttöä unionin toimintapoliittisen syklin (EMPACT) yhteydessä painottaen erityisesti valtioiden rajat ylittäviä operaatioita;
- (b) lainvalvontaviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten välisen koordinoinnin ja yhteistyön lisääminen sekä jäsenvaltioiden sisällä että niiden välillä ja muiden asiaankuuluvien toimijoiden kanssa esimerkiksi kansallisten erikoisyksiköiden verkostojen, unionin verkostojen ja yhteistyörakenteiden ja unionin keskusten puitteissa;
- (c) virastojen välisen yhteistyön parantaminen unionin tasolla jäsenvaltioiden välillä ja jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien unionin toimielinten, elinten ja laitosten välillä sekä kansallisella tasolla kunkin jäsenvaltion kansallisten viranomaisten välillä.

Rahasto edistää 3 artiklan 2 kohdan c alakohdassa esitetyn erityistavoitteen saavuttamista keskittymällä seuraaviin täytäntöönpanotoimenpiteisiin:

- (a) lainvalvonta-alan koulutuksen, harjoitusten, keskinäisen oppimisen, erityisten vaihto-ohjelmien ja parhaiden käytäntöjen vaihtamisen lisääminen myös kolmansissa maissa ja niiden kanssa sekä muiden asiaankuuluvien toimijoiden kanssa;

- (b) yhteisvaikutusten hyödyntäminen yhdistämällä voimavaroja ja tietämystä jäsenvaltioiden ja muiden asiaankuuluvien toimijoiden kesken, kansalaisyhteiskunnan toimijat mukaan lukien, esimerkiksi laatimalla yhteisiä riskinarviointoja ja perustamalla yhteisiä osaamiskeskuksia tai yhteisiä operatiivisia tukikeskuksia yhdessä toteutettuja operaatioita varten;
- (c) toimenpiteiden, suojatoimien, mekanismien ja parhaiden käytänteiden edistäminen ja kehittäminen todistajien, väärinkäytösten paljastajien ja rikoksen uhrien varhaista tunnistamista, suojelua ja tukemista varten sekä kumppanuuksien kehittäminen viranomaisten ja muiden asiaankuuluvien toimijoiden kanssa tätä tarkoitusta varten;
- (d) tarvittavien varusteiden hankkiminen ja koulutusvälineiden ja muun keskeisen turvallisuusinfrastruktuurin perustaminen ja päivittäminen turvallisuusuhkiin valmistautumisen, selviytymiskyvyn, yleisön tietoisuuden ja asianmukaisten vastatoimien lisäämiseksi.

LIITE III

Rahastosta 4 artiklan mukaisesti tuettavat toimet

- Tietojärjestelmät ja -verkot, jotka edistävät tämän asetuksen tavoitteiden saavuttamista, koulutus niiden käyttämistä varten, yhteentoimivuuden testaaminen ja parantaminen sekä näiden järjestelmien tietojen laatu;
- unionin lainsäädännön ja unionin toimintatavoitteiden toteuttamisen seuranta jäsenvaltioissa turvallisuuden kannalta merkityksellisten tietojärjestelmien alalla;
- EMPACT-toimet, joilla toteutetaan EU:n toimintapoliittiseen sykliin kuuluvia toimia tai helpotetaan niiden toteuttamista;
- toimet, joilla tuetaan tehokasta ja koordinoitua valmiutta reagoida kriiseihin muun muassa kansanterveyden, pelastuspalvelun ja terrorismin alalla nykyisten alakohtaisten valmiuksien, asiantuntemuskeskusten ja tilannearviointikeskusten pohjalta;
- toimet, joilla kehitetään innovatiivisia menettelyjä tai otetaan käyttöön uusia teknologioita, joita voidaan siirtää muihin jäsenvaltioihin, ja erityisesti hankkeet, joiden tarkoituksena on unionin rahoittamien turvallisuustutkimushankkeiden tulosten testaus ja validointi;
- erikoistuneista kansallisista yksiköistä muodostettujen temaattisten tai monialaisten verkostojen tukeminen, jotta voidaan parantaa keskinäistä luottamusta ja asiantuntemuksen, tietojen, kokemusten ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa sekä resurssien ja asiantuntemuksen yhdistämistä yhteisissä osaamiskeskuksissa;
- lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten sekä hallintovirastojen henkilöstön ja asiantuntijoiden kouluttaminen, ottaen huomioon operatiiviset tarpeet ja riskianalyysit, lainvalvontaviranomaisten eurooppalaisen koulutuskehityksen pohjalta ja yhteistyössä CEPOLin ja tarvittaessa Euroopan juridisen koulutusverkoston kanssa;
- yhteistyö yksityisen sektorin kanssa, jotta voidaan lujittaa luottamusta ja parantaa koordinoitua ja valmiussuunnittelua sekä tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa julkisen ja yksityisen sektorin toimijoiden välillä, myös julkisten tilojen suojelun ja kriittisen infrastruktuurin alalla;
- toimet, joilla annetaan yhteisöille mahdollisuus kehittää paikallisia toimintamalleja ja ennaltaehkäiseviä toimintapolitiikkoja, sekä unionin turvallisuuspolitiikkaa koskeva tiedotus ja viestintä sidosryhmien ja yleisön keskuudessa;
- laitteet, kulkuneuvot, viestintäjärjestelmät ja turvallisuuden kannalta olennaiset laitokset;
- henkilöstökustannukset, jotka liittyvät rahastosta tuettavien toimien tai sellaisten toimien toteuttamiseen, jotka teknisistä tai turvallisuussyistä edellyttävät henkilöstön osallistumista.

LIITE IV

Toimet, joiden yhteisrahoitusosuus voi olla suurempi 11 artiklan 2 kohdan ja 12 artiklan 6 kohdan mukaisesti

- Hankkeet, joiden tavoitteena on ehkäistä ja torjua radikalisoitumista.
- Hankkeet, joiden tavoitteena on parantaa tietojärjestelmien ja viestintäverkkojen yhteentoimivuutta.¹

¹ Komission tiedonannon *Vahvemmat ja älykkäämmät tietojärjestelmät rajaturvallisuuden ja sisäisen turvallisuuden tueksi* (COM(2016) 205) mukaisesti.

LIITE V

Asetuksen 24 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut keskeiset tuloksellisuuden indikaattorit

Erityistavoite 1: Tiedonvaihdon parantaminen

- (1) EU:n tiedonvaihtomekanismien käyttö.

Tietojen lähde: Europol, EU-LISA, neuvosto, jäsenvaltiot

Erityistavoite 2: Operatiivisen yhteistyön lisääminen

- (1) Rahastosta tuettujen yhteisten operatiivisten toimien määrä.

Tietolähde: Europol, Eurojust, jäsenvaltiot

- (2) Rahaston avulla jäädytettyjen ja menetetyksi tuomittujen varojen arvioitu arvo.

Tietolähde: Jäsenvaltiot

- (3) Niiden laittomien huumausaineiden arvo, jotka on takavarikoitu lainvalvontaviranomaisten yli rajojen tekemän yhteistyön avulla.

Tietolähde: Jäsenvaltiot, unionin toimiin liittyvien avustusten saajat

- (4) Niiden Schengen-arviointiin perustuvien suositusten määrä, joilla on taloudellisia vaikutuksia turvallisuuden alalla ja jotka on täytetty rahastosta saadun tuen avulla, verrattuna sellaisten suositusten kokonaismäärään, joilla on taloudellisia vaikutuksia turvallisuuden alalla.

Tietolähde: Jäsenvaltiot

Erityistavoite 3: Rikosten torjuntaa ja ehkäisemistä koskevien valmiuksien parantaminen

- (5) Niiden lainvalvontaviranomaisten henkilöstön jäsenten määrä, jotka ovat osallistuneet koulutukseen, harjoituksiin, keskinäiseen oppimiseen tai erityisiin vaihto-ohjelmiin, jotka koskevat valtioiden rajat ylittäviä aiheita ja jotka on toteutettu rahaston tuella.

Tietolähde: Jäsenvaltiot

- (6) Niiden kriittisten infrastruktuurien ja julkisten tilojen määrä, joiden suojelua turvallisuuteen liittyviltä vaaratilanteilta on parannettu rahaston avulla.

Tietolähde: Jäsenvaltiot

- (7) Niiden aloitteiden määrä, joilla on ehkäisty väkivaltaisiin ääriliikkeisiin johtavaa radikalisoitumista.

Tietojen lähde: Radikalisoitumisen torjunnan EU-verkosto (RAN).

LIITE VI

Tukitoimityypit

TAULUKKO 1: TUKITOIMIEN ALAKOODIT

1	TER-Terrorismin rahoituksen torjunta
2	TER-Radikalisoitumisen ehkäiseminen ja torjunta
3	TER-Julkisten tilojen ja muiden pehmeiden kohteiden suojelu ja selviytymiskyky
4	TER-Kriittisen infrastruktuurin suojelu ja selviytymiskyky
5	TER-Kemialliset, biologiset, säteily- ja ydinuhkat
6	TER-Räjähteet
7	TER-Kriisinhallinta
8	TER-Muu
9	OC-Korruptio
10	OC-Talousrikollisuus
11	OC-Huumausaineet
12	OC-Ampuma-aseiden laiton kauppa
13	OC-Ihmiskauppa
14	OC-Siirtolaisten salakuljetus
15	OC-Ympäristörikollisuus
16	OC-Järjestäytynyt omaisuusrikollisuus
17	OC-Muu
18	CC-Kyberrikollisuus - Muu
19	CC-Kyberrikollisuus - Ehkäiseminen
20	CC-Kyberrikollisuus - Tutkimusten helpottaminen
21	CC-Kyberrikollisuus - Uhrien avustaminen
22	CC-Lasten seksuaalinen hyväksikäyttö - Ehkäiseminen
23	CC-Lasten seksuaalinen hyväksikäyttö - Tutkimusten helpottaminen
24	CC-Lasten seksuaalinen hyväksikäyttö - Uhrien avustaminen
25	CC-Lasten seksuaalinen hyväksikäyttö - Muu
26	CC-Muu
27	GEN-Tiedonvaihto
28	GEN-Poliisivoimien tai virastojen yhteistyö (tulli, rajavartiolaitos, tiedustelupalvelut)

29	GEN-Forensinen tiede
30	GEN-Uhrien tukeminen
31	GEN-Operatiivinen tuki
32	TA-Tekninen tuki - tiedotus ja viestintä
33	TA-Tekninen tuki - valmistelu, toteutus, seuranta ja valvonta
34	TA-Tekninen tuki - arviointi ja selvitykset, tiedonkeruu
35	TA-Tekninen tuki - valmiuksien kehittäminen

TAULUKKO 2: TOIMITYYPPIEN KOODIT

1	Tietojärjestelmät, yhteentoimivuus, tietojen laatu, viestintäjärjestelmät (laitteet pois lukien)
2	Verkostot, osaamiskeskukset, yhteistyörakenteet, yhteiset toimet ja operaatiot
3	Yhteiset tutkintaryhmät tai muut yhteiset operaatiot
4	Asiantuntijoiden lähettäminen
5	Koulutus
6	Parhaiden käytäntöjen vaihto, työpajat, konferenssit, tapahtumat, tiedotuskampanjat, viestintätoimet
7	Tutkimukset, pilottihankkeet, riskienarviointi
8	Laitteet (sisältyy 15 prosentin enimmäismäärän laskentaan)
9	Kulkuneuvot (sisältyy 15 prosentin enimmäismäärän laskentaan)
10	Rakennukset, laitteet (sisältyy 15 prosentin enimmäismäärän laskentaan)
11	Tutkimushankkeiden käyttöönotto tai muu seuranta

TAULUKKO 3: TOTEUTUSTAPOJEN KOODIT

1	Yhteistyö kolmansien maiden kanssa
2	Kolmansissa maissa toteutettavat toimet
3	Schengen-arviointeihin perustuvien suositusten toteuttaminen poliisiyhteistyön alalla
4	Erityistoimet (ei tiedossa ohjelmasuunnittelun vaiheessa)
5	Hätäapu (ei tiedossa ohjelmasuunnittelun vaiheessa)
6	Liitteessä IV luetellut toimet

LIITE VII

Operatiiviseen tukeen oikeutetut toimet

Tiedonvaihdon parantamista koskevan erityistavoitteen yhteydessä ohjelmista annettava operatiivinen tuki voi kattaa seuraavat:

- huolto- ja tukipalvelut sellaisia unionin ja tarvittaessa kansallisia tietojärjestelmiä varten, jotka edistävät tämän asetuksen tavoitteiden saavuttamista.
- henkilöstökulut, jotka edistävät tämän asetuksen tavoitteiden saavuttamista.

Operatiivisen yhteistyön lisäämistä koskevan erityistavoitteen yhteydessä kansallisista ohjelmista annettava operatiivinen tuki voi kattaa seuraavat:

- huoltopalvelut sellaisia teknisiä laitteita tai kulkuneuvoja varten, joita käytetään valtioiden rajat ylittävän vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden ehkäisemisen, paljastamisen ja tutkinnan alalla.
- henkilöstökulut, jotka edistävät tämän asetuksen tavoitteiden saavuttamista.

Rikosten torjuntaa ja ehkäisemistä koskevien valmiuksien parantamista koskevan erityistavoitteen yhteydessä kansallisista ohjelmista annettava operatiivinen tuki voi kattaa seuraavat:

- huoltopalvelut sellaisia teknisiä laitteita tai kulkuneuvoja varten, joita käytetään valtioiden rajat ylittävän vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden ehkäisemisen, paljastamisen ja tutkinnan alalla.
- henkilöstökulut, jotka edistävät tämän asetuksen tavoitteiden saavuttamista.

Rahoitusta ei myönnetä toimiin, jotka eivät ole tukikelpoisia 4 artiklan 3 kohdan nojalla.

LIITE VIII

Asetuksen 24 artiklan 3 kohdassa tarkoitettut keskeiset tuotos- ja tulosindikaattorit

Erityistavoite 1: Tiedonvaihdon parantaminen

- (1) EU:n tiedonvaihtomekanismien käyttö, jota mitataan seuraavien tietojen perusteella:
- (a) Schengenin tietojärjestelmässä (SIS) tehtyjen hakujen määrä;
 - (b) jäsenvaltioiden välisessä forensisten tietojen (DNA, sormenjäljet, rekisterikilvet) vaihtoa koskevassa järjestelmässä (Prüm-mekanismin automatisoitu tiedonvaihtojärjestelmä) tehtyjen hakujen määrä;
 - (c) Europolin suojatun tiedonvaihdon verkkosovelluksessa (SIENA) vaihdettujen viestien määrä;
 - (d) Europolin tietojärjestelmässä (EIS) tehtyjen hakujen määrä;
 - (e) niiden matkustajien kokonaismäärä, joiden EU:n matkustajarekisteritiedot (PNR) on kerätty ja vaihdettu;

Tietolähde: Europol, EU-LISA, neuvosto, jäsenvaltiot

- (2) Turvallisuuden kannalta merkityksellisiin tietokantoihin rahaston tuella luotujen uusien yhteyksien määrä:
- (a) yhteydet EU:n (ja tarvittaessa kansainvälisiin) tietokantoihin;
 - (b) yhteydet jäsenvaltion sisällä;
 - (c) yhteydet yhden tai useamman toisen jäsenvaltion kanssa;
 - (d) yhteydet yhden tai useamman kolmannen maan kanssa.

Tietolähde: Jäsenvaltiot

- (3) Niiden uusien aktiivikäyttäjien määrä, jotka ovat rahaston tuen ansiosta ryhtyneet käyttämään EU:n ja mahdollisesti kansallisia turvallisuuden kannalta merkityksellisiä tiedonvaihtovälineitä, järjestelmiä ja tietokantoja, verrattuna käyttäjien kokonaismäärään.

Tietojen lähde: Jäsenvaltiot

Erityistavoite 2: Operatiivisen yhteistyön lisääminen

- (4) Rahastosta tuettujen yhteisten operatiivisten toimien määrä, mukaan lukien osallistuvat jäsenvaltiot ja viranomaiset, jaoteltuna aloittain (terrorismintorjunta, järjestäytynyt rikollisuus yleensä, järjestäytynyt rikollisuus – ampuma-aseet, kyberrikollisuus, muut):
- (a) yhteisten tutkintaryhmien määrä;
 - (b) Euroopan monialaisen rikosuhkien torjuntafoorumin (EMPACT) puitteissa toteutettujen operatiivisten hankkeiden määrä;
 - (c) muut yhteiset operatiiviset toimet.

Tietolähde: Europol, Eurojust, jäsenvaltiot

- (5) Osallistuminen rahaston tuella toimiviin rajatylittäviin verkostoihin.

Tietojen lähde: Jäsenvaltiot, unionin toimien tai hätäapuavustusten edunsaajat

- (6) Rahaston avulla jäädytettyjen ja menetetyksi tuomittujen varojen arvioitu arvo.
Tietolähde: Jäsenvaltiot
- (7) Niiden laittomien huumausaineiden arvo, jotka on takavarikoitu lainvalvontaviranomaisten yli rajojen tekemän yhteistyön avulla.
Tietolähde: Jäsenvaltiot, unionin toimiin liittyvien avustusten saajat
- (8) Rahaston avulla perustettujen nykyisten rajatylittävien verkostojen tuotokset, kuten parhaita käytäntöjä koskevat käsikirjat, työpajat, yhteiset harjoitukset.
Tietolähde: Unionin toimiin liittyvien avustusten saajat
- (9) Niiden Schengen-arviointiin perustuvien suositusten määrä, joilla on taloudellisia vaikutuksia turvallisuuden alalla ja jotka on täytetty rahastosta saadun tuen avulla, verrattuna sellaisten suositusten kokonaismäärään, joilla on taloudellisia vaikutuksia turvallisuuden alalla.
Tietolähde: Jäsenvaltiot

Erityistavoite 3: Rikosten torjuntaa ja ehkäisemistä koskevien valmiuksien parantaminen

- (10) Niiden lainvalvontaviranomaisten henkilöstön jäsenten määrä, jotka ovat osallistuneet koulutukseen, harjoituksiin, keskinäiseen oppimiseen tai erityisiin vaihto-ohjelmiin, jotka koskevat valtioiden rajat ylittäviä aiheita ja jotka on toteutettu rahaston tuella, jaoteltuna seuraavien alojen mukaan:
- (a) terrorismin torjunta;
 - (b) järjestäytynyt rikollisuus;
 - (c) kyberrikollisuus;
 - (d) muut operatiivisen yhteistyön alat.
- Tietolähde: Jäsenvaltiot*
- (11) Sellaisten parhaita käytäntöjä, tutkimustekniikoita ja vakioituja toimintaohjeita koskevien käsikirjojen ja muiden välineiden määrä, jotka on tuotettu rahaston tuella eri puolilla EU:ta toimivien organisaatioiden vuorovaikutuksen tuloksena.
Tietolähde: Jäsenvaltiot, unionin toimien tai hätäapuavustusten edunsaajat
- (12) Niiden rikoksen uhrien määrä, jotka ovat saaneet tukea rahastosta, rikoksen tyyppin mukaan jaoteltuna (ihmiskauppa, siirtolaisten salakuljetus, terrorismi, vakava ja järjestäytynyt rikollisuus, kyberrikollisuus, lasten seksuaalinen hyväksikäyttö).
Tietolähde: Jäsenvaltiot
- (13) Niiden kriittisten infrastruktuurien ja julkisten tilojen määrä, joiden suojelua turvallisuuteen liittyviltä vaaratilanteilta on parannettu rahaston avulla.
Tietolähde: Jäsenvaltiot
- (14) Niiden aloitteiden määrä, joilla on ehkäisty väkivaltaisiin ääriliikkeisiin johtavaa radikalisoitumista.
- (a) Osumien määrä radikalisoitumisen torjunnan EU-verkoston (RAN) verkkosivulla;
 - (b) RAN-verkoston osallistujien määrä asiantuntijatyypin mukaan jaoteltuna;

- (c) Niiden opintokäyntien, koulutustapahtumien, työpajojen ja neuvontaistuntojen määrä, jotka on toteutettu jäsenvaltioissa kansallisten viranomaisten tiiviin koordinoinnin avulla, jaoteltuna edunsaajatyypin mukaan (lainvalvontaviranomaiset, muut).

Tietolähde: Radikalisoitumisen torjunnan EU-verkosto (RAN)

- (15) Niiden rahaston tuella perustettujen kumppanuuksien määrä, jotka edistävät todistajille, väärinkäytösten paljastajille ja rikoksen uhreille annettavan tuen kehittämistä, sen mukaan, edustavatko kumppanit
 - (a) yksityistä sektoria;
 - (b) kansalaisyhteiskuntaa.

Tietolähde: Jäsenvaltiot, unionin toimien tai hätäapuavustusten edunsaajat